

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2016/17:3663

av **Linda Snecker m.fl. (V)**

med anledning av skr. 2016/17:118 Riksrevisionens rapport om upprättandet av tillfälliga gränskontroller vid inre gräns

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på åtgärder utifrån rekommendationer som Riksrevisionen lämnar i granskningsrapporten Upprättandet av tillfälliga gränskontroller vid inre gräns (RiR 2016:26) och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vänsterpartiet vill se en mänsklig och välkomnande flyktingpolitik i Sverige och Europa. Alla ska ha möjlighet att söka skydd undan förföljelser och kunna få sina asylskäl prövade på ett rättssäkert sätt samt ges goda möjligheter att starta ett nytt liv i det nya hemlandet. Det är genom ett utbyggt och välfungerande mottagningssystem vi hanterar det faktum att ett stort antal människor söker sig till Sverige och Europa, inte genom att stänga gränserna. Gräns- och identitetskontroller är dessutom dyra, både ekonomiskt och socialt. Polisens resurser är begränsade och behövs bättre på andra håll. Integrationen försämras och människor hindras från att återförenas med sina nära och kära.

Vänsterpartiet var emot förslaget om att införa gräns- och identitetskontroller när det antogs i riksdagen, liksom vi var emot att förlänga och ta bort karenstiden för kontrollerna. Införandet av gräns- och identitetskontroller har resulterat i inskränkningar i asylrätten som Vänsterpartiet inte kan stå bakom. Vänsterpartiet delar inte heller bilden av att den allmänna ordningen och den inre säkerheten är eller har varit hotade. Ett argument bakom införandet av gräns- och identitetskontroller var att det skulle tvinga de övriga staterna inom EU att ta ett större ansvar. Vi å vår sida uttryckte oro för att införandet av dessa kontroller skulle leda till en dominoeffekt med stängda gränser genom hela Europa som följd. Och det är precis det som har skett. Införandet fick inte övriga EU att ta ett större ansvar utan fick direkt motsatt effekt. Gränserna mellan

Europas stater är numera stängda nästan överallt för människor på flykt. Nya repressiva lagförslag läggs fram i hög takt, avtal med Turkiet, Afghanistan och en rad afrikanska länder tecknas och biståndsinsatser för att stoppa människor på flykt genomförs. Det är en farlig utveckling som äventyrar asylrätten och mänskliga rättigheter.

När beslutet om gräns- och identitetskontroller fattades infördes bestämmelsen om karenstid för att inte göra regeringens befogenheter alltför omfattande. Det var ett centralt argument från regeringens sida i bemötandet av kritiken mot att lagförslaget var dåligt underbyggt och ändå så pass ingripande. Karenstiden togs sedan bort utan att föregås av någon tydlig analys eller förklaring till hur – på vilket sätt – den allmänna ordningen och den inre säkerheten var hotad.

Riksrevisionen har nu granskat och utvärderat Polismyndighetens upprättande av tillfälliga gränskontroller vid inre gräns under perioden november 2015–maj 2016 samt de beslut om återinförande och förlängning av gränskontroll som fattades av regeringen under denna period. I sin granskningsrapport – Upprättandet av tillfälliga gränskontroller vid inre gräns (RiR 2016:26) – anger Riksrevisionen att givet förutsättningarna genomförde polisen gränskontrollerna på ett ändamålsenligt sätt, samtidigt som det påpekas att både instruktioner, styrning och uppföljning har brustit från centralt håll. Allvarlig kritik riktas mot regeringen som Riksrevisionen anser borde ha tagit ett större ansvar för att säkerställa att det funnits fullgoda beslutsunderlag och tillräcklig uppföljning av insatsen. Bristerna i regeringens underlag menar Riksrevisionen gör att det i viss mån framstår som oklart vad regeringens beslut har grundats på.

Riksrevisionens slutsats om att ingenting i granskningen tyder på att regeringen haft någon närmare kännedom om hur kontrollerna genomfördes eller vilket underlag som låg till grund för regeringens handlande och motiv är uppseendeväckande och bekräftar de farhågor som Vänsterpartiet haft. Riksrevisionen konstaterar slutligen att det faktum att regeringen beslutade om återinförande och förlängning av inre gränskontroller utan ordentlig styrning och uppföljning medfört stora risker eftersom det handlade om en större polisinsats i en för Polismyndigheten redan ansträngd situation, samtidigt som tillämpningen av en restriktiv undantagsregel och gränskontrollerna som sådana kan få stora konsekvenser för enskilda personer. I sammanhanget kan även påminnas om att Polismyndigheten inte bara avstod från att begära att gränskontroller skulle införas, utan också motsatte sig detta. Regeringen frångick därmed den ordning som regleras i utlänningsförordningen som innebär att det är den ansvariga myndigheten som ska lämna en framställning om återinförda gränskontroller.

Regeringen instämmer inte i någon av den kritik som Riksrevisionen anför och anger i skrivelsen att den heller inte avser att vidta några särskilda åtgärder med anledning av granskningsrapporten och de förslag på åtgärder som Riksrevisionen där lämnar.

Vänsterpartiet anser dock att det finns starka skäl som talar för att åtgärder bör vidtas utifrån Riksrevisionens rekommendationer, detta särskilt vad det gäller punkt 1 om att förtydliga ansvarsfördelningen mellan Migrationsverket och Polismyndigheten vid överlämning av asylärenden samt punkt 3 om polisens beredskapsplanering. Vänsterpartiet vill understryka att vår inställning till gränskontroller alltjämt är densamma, men om och när gränskontroller införs måste arbetet och rutinerna kring dessa vara mycket tydliga. Regeringen bör därför återkomma med förslag på åtgärder utifrån Riksrevisionens rekommendationer som lämnas i granskningsrapporten

Upprättandet av tillfälliga gränskontroller vid inre gräns (RiR 2016:26). Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Linda Snecker (V)

Nooshi Dadgostar (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Karin Rågsjö (V)

Rossana Dinamarca (V)

Maj Karlsson (V)

Mia Sydow Mölleby (V)